

บทที่ 3

การอ้างอิง

(Reference)

เค้าโครงเรื่อง

1. การอ้างอิงคืออะไร
2. ชนิดของการอ้างอิง
 - 2.1 การอ้างอิงย้อนกลับ
 - 2.2 การอ้างอิงไปข้างหน้า
3. หลักการหาตัวอ้างอิง
 - 3.1 การหาตัวอ้างถึงของการอ้างอิงย้อนกลับ
 - 3.2 การหาตัวอ้างถึงของการอ้างอิงไปข้างหน้า
4. ชนิดของตัวอ้างอิง
 - 4.1 personal pronoun
 - 4.2 demonstrative pronoun
 - 4.3 relative pronoun

สาระสำคัญ

ในการเขียน เมื่อต้องการกล่าวถึงสิ่งที่ได้กล่าวไปแล้ว ผู้เขียนอาจจะใช้คำอื่นมาแทน แทนที่จะกล่าวคำเดิมหรือข้อความเดิมซ้ำ ๆ อีก ดังนั้นนักศึกษาจะต้องสามารถแยกแยะได้ว่า คำที่ใช้แทนนั้นอ้างกลับไปถึงคำหรือข้อความไหน นักศึกษาจะสามารถอ่านเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างเข้าใจ และสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับการอ้างอิงได้

จุดประสงค์การเรียนรู้ เมื่อนักศึกษาศึกษาบทที่ 3 แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายความหมายของการอ้างอิงได้
2. อธิบายความหมายของตัวอ้างอิงและตัวอ้างอิงได้
3. บอกชนิดของการอ้างอิงได้
4. หาตัวอ้างอิงได้
5. บอกชนิดของตัวอ้างอิงได้

บ่อยครั้งในการเขียนผู้เขียนจะเชื่อมโยงความคิดของเนื้อหาของเรื่องที่เขียนได้โดยอาศัยการอ้างอิง เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการกล่าวถึงสิ่งที่ได้กล่าวไปแล้วซ้ำ ๆ เพราะการใช้คำเดิมหรือข้อความเดิม อาจจะทำให้เรื่องที่เขียนไม่กระชับ และทำให้ผู้อ่านเกิดความเบื่อหน่าย เนื่องจากต้องอ่านคำหรือข้อความเดิมซ้ำ ๆ กันหลายครั้ง

ตัวอย่างคำถามที่ทดสอบเกี่ยวกับความเข้าใจเรื่องการอ้างอิง ได้แก่

- What does “he” (line 5) refer to?
- What does the word “who” (line 10) refer to?
- “They” (in line 16) refers to _____
- The word “their” (line 27) refers to _____

1. การอ้างอิงคืออะไร

การอ้างอิง (reference) คือ การที่ผู้เขียนเชื่อมโยงความคิดของเนื้อหาของเรื่องโดยการใช้คำหรือวลีแทนคำหรือข้อความที่ได้กล่าวไปแล้ว โดยไม่ต้องกล่าวคำหรือข้อความนั้น ๆ ซ้ำอีก ในการกล่าวถึงในครั้งต่อ ๆ ไป คำหรือวลีที่ผู้เขียนใช้แทนนี้เรียกว่า ตัวอ้างอิง (referring item) ซึ่งเป็นคำ ๆ เดียวหรือวลี ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่อยู่ก่อนหน้าหรือหลังตัวอ้างอิงนั้น ส่วนคำหรือข้อความที่กล่าวไปแล้ว แล้วใช้ตัวอ้างอิงแทนในการกล่าวถึงในคราวต่อ ๆ ไป เรียกว่า ตัวอ้างอิง (referent)

ตัวอย่าง

The manager must make decision for future actions and thus must forecast future demand. Forecasting may be oriented to estimating economic conditions in the near future, or **it** may be directed toward estimation of specific quantities **that** will be purchased in various markets.’

ในย่อหน้านี้จะเห็นได้ว่า it ในประโยคที่ 2 เป็นคำที่ผู้เขียนใช้แทนคำ forecasting ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวไปแล้ว แทนที่จะใช้คำว่า forecasting ซ้ำอีก และ that ในประโยคเดียวกันนี้ หมายถึง quantities เพราะ that เป็น relative pronoun ที่มาขยายคำ quantities ดังนั้น that ก็คือ quantities นั่นเอง

จากตัวอย่างนี้ it จึงเป็นตัวอ้างอิงของตัวอ้างอิงถึง forecasting และ that เป็นตัวอ้างอิงของตัวอ้างอิงถึง quantities

2. ชนิดของการอ้างอิง

การอ้างอิงแบ่งเป็น 2 ประเภท

2.1 การอ้างอิงย้อนกลับ (backward reference)

2.2 การอ้างอิงไปข้างหน้า (forwardreference)

¹ Martin L. Amaudet and Mary Elleb Barrett, *Approaches to Academic Reading and Writing* (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, Inc., 1984), P. 21.

2.1 การอ้างอิงย้อนกลับ คือ การอ้างอิงที่ตัวอ้างอิงอ้างถึงสิ่งที่ได้กล่าวไปแล้ว ซึ่งเป็นการอ้างอิงที่นิยมใช้มากที่สุด

ตัวอย่าง

There Should Be No Censorship of Any Kind

At first sight, this sort of statement appeals to almost everyone. We have been brought up to believe in the advantages of freedom of speech and no doubt believe in **them** ourselves. Although there may be cases where censorship exists to protect people and even to protect **their** freedom to live **their own** lives in peace, the idea **that** we have of **it** is one where governments prevent people from expressing **their** opinions and try to suppress the truth.*

ในย่อหน้านี้มีตัวอ้างอิงหลายตัว เช่น them ในประโยคที่ 2 their, that, และ it ในประโยคที่ 3 ถ้านักศึกษาพิจารณาจะเห็นว่า them ในประโยคที่ 2 อ้างถึง the advantages ซึ่งได้กล่าวถึงมาแล้ว นักศึกษาจะต้องอ่านย้อนกลับ ไปจึงจะพบตัวอ้างอิงถึง the advantages

ตัวอ้างอิง their ทั้ง 3 ตัวในประโยคที่ 3 อ้างถึงคำที่ได้กล่าวมาก่อนหน้าแล้ว คือ คำว่า people ตัวอ้างอิง that อ้างถึง idea เพราะ that เป็น relative pronoun ของ idea ตัวอ้างอิง it ก็เช่นเดียวกัน อ้างถึง censorship ซึ่งได้กล่าวถึงมาก่อนแล้ว ดังนั้นตัวอ้างอิงทั้งหมดนี้เป็นตัวอ้างอิงที่นักศึกษจะต้องอ่านย้อนกลับไปยังส่วนที่อยู่ก่อนตัวอ้างอิงเพื่อหาตัวอ้างอิง

² W. S. Fowler and J. Pidcock, *Synthesis* (New York: McGraw-Hill, 1982), p. 107.

2.2 การอ้างอิงไปข้างหน้า คือ การอ้างอิงที่อ้างถึงสิ่งที่กล่าวต่อไป

ตัวอย่าง

In **his** study of facial movements, Ray Birdwhistell (1952) has determined that the most expressive emotional signals are transmitted by the shape and disposition of the mouth, nose, and eyebrows. While most people can recognize widely differing emotions in facial expressions, they do tend to confuse some emotionals with others.³

ในย่อหน้านี้ **his** ซึ่งเป็นคุณศัพท์แสดงการเป็นเจ้าของปรากฏอยู่ต้นย่อหน้า ดังนั้น **his** จึงไม่ได้อ้างถึงสิ่งที่กล่าวมาก่อน นักศึกษาจะต้องอ่านต่อไป จึงจะพบตัวอ้างอิงของตัวอ้างอิง **his** ซึ่งได้แก่ Ray Birdwhistell นั่นเอง แต่ **his** เป็นคำที่แสดงการเป็นเจ้าของ เวลาตอบจะให้ถูกต้องจริง ๆ นักศึกษาจะต้องทำให้ตัวอ้างอิงเป็นคำที่แสดงการเป็นเจ้าของด้วยโดยการเติม “s” หรือ “’” ทั้งนี้แล้วแต่กรณี ดังนั้นเวลาตอบตัวอ้างอิงจะเป็น Ray Birdwhistell’s

3. หลักการหาตัวอ้างอิง

3.1 การหาตัวอ้างอิงของการอ้างอิงย้อนกลับ

ในการหาตัวอ้างอิงของตัวอ้างอิงย้อนกลับ ให้นักศึกษาอ่านย้อนกลับไปที่ละประโยค จนกว่าจะพบตัวอ้างอิง แต่บางครั้งตัวอ้างอิงอาจไม่ได้อยู่ในย่อหน้าที่ตัวอ้างอิงนั้นอยู่ ในกรณีนี้ นักศึกษาจะต้องอ่านย้อนกลับไปยังย่อหน้าถัดขึ้นไป โดยใช้หลักการเดิม คือ อ่านย้อนกลับไปที่ละประโยค จนกว่าจะพบตัวอ้างอิง

³ Arnaudet, *Approaches to Academic Reading and Writing*, p. 14.

ในกรณีที่ว่าอ้างอิงเป็น relative pronoun หรือ relative adverb ตัวอ้างอิงจะอยู่หน้าตัวอ้างอิงที่เป็น relative นั้น

3.2 การหาตัวอ้างอิงของการอ้างอิงไปข้างหน้า

ในการหาตัวอ้างอิงของการอ้างอิงไปข้างหน้า ให้นักศึกษาอ่านประโยคที่มีตัวอ้างอิงต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากตัวอ้างอิงของตัวอ้างอิงไปข้างหน้ามักจะอยู่ในประโยคเดียวกันกับตัวอ้างอิง แต่ถ้าตัวอ้างอิงไม่ได้อยู่ในประโยคนั้น ให้อ่านประโยคถัดไปอีก 1 ประโยค ก็จะพบตัวอ้างอิงของตัวอ้างอิงนั้น

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

อ่านย่อหน้าต่อไปนี้ และหาตัวอ้างอิงของตัวอ้างอิง

Read the following paragraphs and write out the referents of the referring items.

1. Americans love children, but they do not necessarily want them to live next door, and couples with children have difficulty getting and keeping apartments. Many landlords, for example, will not allow children in their buildings. In some cases, they even
5 insist that young couples who move in without children sign “adults only” leases. Such leases require couples to move if they decide to have children. Resentful of such clauses, some couples who decide to have children after all take landlords to court--
10 with mixed results. Although the parents have won a few cases, most judges have agreed that barring children under the age of twelve is a reasonable way to decrease property damage.⁴

1. they (line 1) refers to _____
2. them (line 1) refers to _____
3. their (line 4) refers to _____
4. they (line 4) refers to _____
5. who (line 5) refers to _____
6. they (line 6) refers to _____
7. who (line 8) refers to _____

2. Lamarckism is a theory of evolution **that** holds that characteristics acquired during the lifetime of an individual can be inherited by **its** offspring. An example used by Lamarck to make **his** case has become a classic one, since **it** lends itself so well to an explanation of 5 natural selection. According to Lamarck, the necks of present-day giraffes are as long as **they** are because **their** ancestors stretched **their** necks to reach the upper branches of trees. Thus, the length of the neck of an offspring would be determined by how much **its** parents was able to stretch.⁵

⁴ Laraine E. **Flemming** and **Sara** C. Mansbach, *Reading for Result*, 3 ed. (Boston: Houghton **Mifflin** Company, 1987), p. 125.

⁵ Ibid., p. 152.

1. that (line 1) refers to _____
2. its (line 2) refers to _____
3. his (line 3) refers to _____
4. it (line 4) refers to _____
5. they (line 6) refers to _____
6. their (line 6) refers to _____
7. their (line 6) refers to _____
8. its (line 8) refers to _____

4. ชนิดของตัวอ้างอิง

คำที่นิยมใช้เป็นตัวอ้างอิงแบ่งออกได้เป็น 3 ชนิด คือ คำสรรพนาม (pronoun reference) คำวิเศษณ์ (adverb reference) และคำนาม (noun reference) แต่ในบทเรียนนี้จะกล่าวถึงตัวอ้างอิงที่เป็นสรรพนามเท่านั้น เนื่องจากเป็นตัวอ้างอิงที่พบบ่อยที่สุด ซึ่งคำสรรพนามที่นิยมใช้ในการอ้างอิงมี 3 ชนิด คือ personal pronoun, demonstrative pronoun และ relative pronoun

4.1 personal pronoun บุรุษสรรพนามทุกตัวใช้เป็นตัวอ้างอิงได้ ซึ่งบุรุษสรรพนามสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มได้ 4 กลุ่ม ดังนี้

1. subject pronoun ได้แก่ I, we, you, he, she, it, และ they
2. object pronoun ได้แก่ me, us, you, him, her, it, และ them
3. possessive adjective ได้แก่ my, our, your, his, her, its, และ their
4. possessive pronoun ได้แก่ mine, ours, yours, his, hers, และ theirs

ตัวอย่างของตัวอ้างอิงที่เป็นคำ personal pronoun นักศึกษาดูได้จากตัวอย่างก่อนหน้านี้นี้

4.2 demonstrative pronoun ได้แก่ this, that, these และ those

ตัวอย่างที่ 1

There was a time when it was assumed that the children of divorced parents should be cared for by the mother, with the father being given visiting privileges. However, that is no longer true, and today many divorced parents prefer joint custody. This means that both parents must share all decisions about the child's physical and psychological well being. They must decide together, for example, whether or not the child should be fitted for braces, sent to a private school, or allowed to go to camp. Although in some very hostile divorces, such shared decision making can be a source of continual conflicts, it is, for the most part, a successful way of eliminating a child's anxiety over parental separation.⁶

ย่อหน้านี้กล่าวถึงการที่พ่อแม่หย่ากันลูกควรจะอยู่ในความดูแลของแม่ โดยที่พ่อมีสิทธิที่จะมาเยี่ยมลูกได้ แต่อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันไม่เป็นเช่นนั้นแล้ว พ่อแม่ที่หย่ากันในปัจจุบันอาจชอบที่จะมีสิทธิร่วมกันมากกว่า นี้ หรือ this หมายความว่าทั้งพ่อและแม่ต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องทางกายและจิตใจของลูก ซึ่งความหมายที่กล่าวมานี้ก็คือความหมายของคำว่า joint custody ดังนั้น this ในที่นี้จึงเป็นคำที่อ้างถึง joint custody หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ this ก็คือ joint custody นั่นเอง

⁶ Ibid., p. 155.

ตัวอย่างที่ 2

Some people say that if you want to go into the recording business, “it’s not what you know, but who you know, **that matters.**” My first reaction to **that** is to disagree, but on second thought I must admit that there is some truth in it.⁷

ย่อหน้านี้ ผู้เขียนกล่าวว่า มีบางคนกล่าวว่า ถ้าท่านต้องการจะเข้าไปอยู่ในวงการบันทึกเสียง “สิ่งที่สำคัญ ไม่ใช่สิ่งที่ท่านรู้ แต่ท่านรู้จักใคร” ปฏิกริยาที่ผู้เขียนมีต่อ **that** ซึ่งในที่นี้ก็คือ คำกล่าวที่ว่า “สิ่งที่สำคัญ ไม่ใช่สิ่งที่ท่านรู้ แต่ท่านรู้จักใคร” ดังนั้น คำว่า **that** จึงอ้างถึง คำกล่าวเกี่ยวกับการเข้าวงการบันทึกเสียง “it’s not what you know, but who you know, **that matters.**”

ตัวอย่างที่ 3

During World War II, the Nazis completely surrounded the Russian city of Leningrad and cut off the Russians’ access to outside supplies. As a result, food was in short supply, and countless numbers of people starved to death. The men and women of Leningrad were so hungry they were forced to eat beloved family pets, and dogs and cats disappeared **from** the city. Even more horrible were the stories of cannibalism. **Those** who did not die **from** cold and starvation survived with emotional scars that could never be completely **healed.**⁸

⁷
Ibid., p. 13.

⁸
Ibid., p. 125.

Those ในย่อหน้านี้ หมายถึง ผู้คน หรือ people เพราะก่อนหน้านี้ผู้เขียนกล่าวว่ามีผู้คนจำนวนมากล้มตายเพราะความหิวโหย ในประโยคสุดท้ายผู้เขียนกล่าวว่า “Those who did not die from cold and starvation” ดังนั้น those ในที่นี้ จึงอ้างถึง people นั้นเอง

ตัวอย่างที่ 4

Even the simplest organisms consist of many parts and each of these must do the right thing at the right time for an appropriate action to be carried out.’

แม้สิ่งมีชีวิตที่ธรรมดาที่สุดก็มีส่วนประกอบที่ซับซ้อน ซึ่งส่วนประกอบเหล่านี้ต้องทำหน้าที่ที่ ถูกต้องในเวลาที่เหมาะสม ดังนั้น these ในย่อหน้านี้จึงอ้างถึงคำว่า parts ซึ่งกล่าวมาก่อนแล้ว

4.3 relative pronoun ได้แก่ who, whom, whose, which, that, where และ when

ตัวอย่างที่ 1

In the spring of 1865 the weary war was over, a war whose cost in casualties was greater than all foreign wars down to World War II, and in proportion to population, greater than all other American wars down to the present day. At this frightful cost some old and tenacious issues were

⁹ John W. Kimball, reprinted in *Reading Skills Handbook*, Harvey S. Wiener and Charles **Bazerman** (Boston: Houghton Mifflin Company, 1988), p. 83.

finally resolved. As the historian David Potter so graphically put it, “slavery was dead, secession was dead, and six hundred thousand men were **dead.**”**American** nationalism emerged triumphant, its victory ratified in 1869 **when** the Supreme Court stamped its approval on the decision of
10
arms.

ในย่อหน้านี้ whose เป็น relative pronoun ขยาย a war ดังนั้น ตัวอย่างถึงของ whose ก็คือ a war นั้นเอง และ when ก็เป็น relative pronoun ขยายปี 1869 ที่อยู่ข้างหน้า ดังนั้น when จึงอ้างถึงปี 1869

ตัวอย่างที่ 2

One problem **that** has only recently received major research and policy attentions is the abuse, exploitation, and neglect of the elderly by the people upon **whom** they depend. This is one of our newest social problems, and little information was available until the late 1970s.¹¹

ในที่นี้ that เป็น relative pronoun ขยาย one problem ที่อยู่ข้างหน้า ดังนั้น that จึงอ้างถึง one problem และ whom เป็น relative pronoun ขยาย the people ที่อยู่ข้างหน้า whom จึงอ้างถึง the people

¹⁰ George Brown Tindall, *America: A Narrative History*, Vol. 1 (New York: W. W. Norton & Company, 1984), p. 669.

¹¹ Kathleen J. McWhorter, *Academic Reading* (Glenview, Illinois: Scott, Foresman and Company, 1990), p. 61.

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

อ่านย่อหน้าต่อไปนี้ และหาตัวอ้างอิงของตัวอ้างอิง

Read the following paragraphs and write out the referents of the referring items.

1. When I was an adolescent I never had the best jobs: these included construction worker, which paid very well, built up muscles, and withal seemed very manly; or copyboy on a major metropolitan daily, which put one on the periphery of interesting events; or lifeguard, which, along with
5 giving one an opportunity to acquire that most ephemeral of the world's possessions, a nice tan, set one in a fine position to meet girls. But neither did I have the worst jobs: these included setting pins in a bowling alley, which in those days paid ten cents a line and gave one an opportunity for
10 so many uninteresting and extremely painful injuries; and selling shoes, especially women's shoes, which could try the patience of a glacier and often paid no commission except 1 percent on polish and laces.¹²

1. these (line 1) refers to _____
2. which (line 2) refers to _____
3. which (line 3) refers to _____

¹² Aristedes, reprinted in *Reading Skills Handbook*, p. 89.

4. which (line 4) refers to _____
5. these (line 7) refers to _____
6. which (line 8) refers to _____
7. which (line 10) refers to _____

2. In the nineteenth century, many runaway slaves sought refuge in Florida among the Seminole Indians. As a result, the United States government ordered the Seminoles to leave Florida. But the Indians refused. They were encouraged in their rebellion by Osceola, the fiery 5 Indian leader who was determined to retain his tribe's autonomy even if he had to die for it. When the notice of the government's plan arrived in Florida, Osceola speared it with a dagger, announcing, "There, this is the only treaty I will make with the whites!" These were more than empty words. For when government troops arrived to capture and subdue him, 10 they were all slaughtered, and war began. For two years, Osceola outwitted his pursuers. But in 1837 he was captured and placed in prison, where he died the following year. The war raged on. Convinced that their leader had been murdered, the Seminoles were determined to avenge him. By 1842, however, even the memory of Osceola was not enough to 15 fuel what had become a bloody and losing battle. Defeated, the Seminoles were moved to Oklahoma.¹³

¹³
Flemming, p. 157.

1. they (line 4) refers to _____
2. who (line 5) refers to _____
3. it (line 6) refers to _____
4. these (line 8) refers to _____
5. him (line 9) refers to _____
6. where (line 11) refers to _____
7. their (line 12) refers to _____
8. him (line 13) refers to _____

สรุป

การอ้างอิงคือ การที่ผู้เขียนใช้คำหรือวลีแทนสิ่งที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยไม่ต้องกล่าวถึงสิ่งนั้นซ้ำ ๆ ในการอ้างอิงผู้เขียนอาจอ้างอิงไปข้างหน้าหรืออ้างอิงย้อนกลับก็ได้ ดังนั้น นักศึกษาจะต้องอ่านอย่างระมัดระวัง เพื่อหาตัวอ้างถึงของตัวอ้างอิงนั้น ๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถอ่านเรื่องต่าง ๆ ได้เข้าใจยิ่งขึ้นและสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับการอ้างอิงได้ถูกต้อง

การประเมินผลท้ายบท

อ่านย่อหน้าต่อไปนี้ และหาตัวอ้างถึงของตัวอ้างอิง

Read the following paragraphs and write out the referents of the referring items.

1. Until the nineteenth century, more imposing buildings, universities, and cities were found in the Spanish colonies than anywhere else in America. Still, for all their wealth the Spanish colonies never became unified. This was partly due to the great distances, as well as the terrain,

5 which prevented people from being in close touch with one another. Moreover, owing to the wide gulf between the handful of rich people and the vast mass of poor people that the Spanish system created, Spanish-American society had built-in strains and conflicts. In addition, the sharp divisions that existed between the races interfered with the establishment
10 of representative government.¹⁴

1. their (line 3) refers to _____
2. this (line 4) refers to _____
3. which (line 5) refers to _____
4. that (line 7) refers to _____
5. that (line 9) refers to _____

2. A half-century ago, when antibiotics were first introduced, they were hailed as miracle drugs, capable of controlling a variety of once-fatal illnesses. Today, however, antibiotics are not viewed with quite the same optimism. Because antibiotics have sometimes been prescribed too
5 readily and too often, some strains of bacteria have grown immune to them, becoming stronger and more resistant to their effects. Consequently, physicians have begun to warn against the extensive use of antibiotics. If they continue to be used indiscriminately, they may no longer prove to be effective against diseases.¹⁵

¹⁴ Henry Graff, reprinted in *Reading Skills Handbook*, p.91.

¹⁵ *Ibid.*, p. 151.

1. when (line 1) refers to _____
2. they (line 1) refers to _____
3. them (line 5) refers to _____
4. their (line 6) refers to _____
5. they (line 8) refers to _____
6. they (line 8) refers to _____

3. So many people are living among the city lights and smog that they rarely, if ever, have a clear night sky in which only the stars themselves provide the main illumination. Even the moon must be excluded if we wish to see the fainter stars without interference. Under these conditions,
- 5 a person has a good chance of noticing a white, cloudlike band stretching across the sky. It is most conspicuous during July and August, although parts of it are visible any time of the year. This band is known as the Milky Way because of its appearance, and it gives its name to our galaxy. The Milky Way band is a circle extending all around the sky. Galileo, in
- 10 1609, was the first person to look at this band with a telescope. He saw that it is composed of very large numbers of stars, most of them too faint to be seen separately.¹⁶

1. they (line 1) refers to _____
2. which (line 2) refers to _____

¹⁶ Thomas L. Swiharl, reprinted in Wiener, *Reading Skills Handbooks*, p. 99.

3. themselves (line 2) refers to _____
4. it (line 7) refers to _____
5. its (line 8) refers to _____
6. it (line 8) refers to _____
7. its (line 8) refers _____
8. he (line 10) refers to _____
9. it (line 11) refers to _____
10. them (line 11) refers to _____

4. Ground water, like surface waters and the atmosphere, is subject to pollution. Suppose that a community, following an accepted modern practice, disposes of its trash in a "sanitary landfill," a pit where each day's contribution is flattened and then covered with a layer of earth.

5 There is no smoke or odor and there are no animal pests. Yet the cover of soil or regolith is not impervious to rain water. In wet seasons, water percolates through the entire deposit, dissolving an assortment of materials from the mixture, some of them perhaps harmful, and adds these to the ground-water body. Or as another example, it is found profitable to
10 produce oil from a group of wells only if a way to be found to dispose of the brine that must be pumped up with the oil.¹⁷

¹⁷ Sherbourne, *Toward Reading Comprehension*, p. 189.

1. its (line 3) refers to _____

2. where (line 3) refers to _____

3. them (line 8) refers to _____

4. these (line 8) refers to _____

5. that (line 11) refers to _____